

Skatter och skattesystem i en värld av alltmer globalt beroende - sammanfattning av konferensen den 11 november 2009

Människor, kapital, varor och tjänster rör sig alltmer över de nationella gränserna och befolkningen blir äldre. Detta påverkar skattesystemet. Den 11 november bjöd Riksdagens skatteutskott, Riksbankens Jubileumsfond och Skatteakademien in till ett seminarium med titeln Skatter och skattesystem i en värld av alltmer globalt beroende i Riksdagens Förstakammarsal.

Hur ska skatt tas ut på bästa sätt och vad ska den användas till? Behöver vi tänka på nya sätt när förutsättningarna ändras? Skattepolitiken måste diskuteras både i ett långt och i ett kort perspektiv, menade Lennart Hedquist, ordförande i skatteutskottet, som inledde seminariet. Vilka strategier som ska användas avgörs av perspektivet. Både korta och långa perspektiv på skattefrågan lyftes också fram under dagen under ledning av Skatteakademiens ständige sekreterare Gunnar Eliasson.

Under förmiddagen behandlades fyra av de fem projekt som fått forskningsmedel från Riksbankens Jubileumsfond tillsammans med Regeringen och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS).

Vilka möjligheter har ett enskilt land att självständigt utforma sin skattepolitik vid en ökad rörlighet av individer mellan nationsgränser? Hur påverkar skatternas utformning vårt beteende och vilka konsekvenser får skatterna för välfärden? Frågorna behandlas i ett stort forskningsprojekt vid det *Center för Skatteforskning* som initierats vid Uppsala universitet med hjälp av medel till skatteforskning. Sören Blomquist och Jan Södersten berättade att centret prioriterar internationellt samarbete och bland annat arrangerar workshops och konferenser med framstående skatteforskare.

Att människan producerar och konsumerar olika under sin ekonomiska livscykel är ett faktum som varje samhälle måste hantera och som i högsta grad berör skattepolitiken. Näste man vid podiet var Joakim Palme från Institutet för Framtidsstudier som presenterade några preliminära forskningsresultat under rubriken "Välfärdssystemens finansiering i en globaliserad ekonomi". Institutets forskning går i närkamp med problematiken genom att undersöka vilka rättighetsstrukturer som råder och hur skattesystemet används som politiskt instrument.

"Värdegrunden i skatteforskningen är öppen men oreflekterad" menar Åsa Gunnarsson från Umeå universitet som är intresserad av hur skatter bidrar eller inte bidrar till jämställdhet i ett högskattesamhälle som Sverige. Ett genusperspektiv på skatterätten är nödvändigt. Enligt Gunnarsson är det könsneutrala skattesystemet en myt och genusfrågan alltför lite beaktad i de

pågående forskningsprojektet. Gunnarsson har fått medel för egen forskning och har bland annat initierat ett internationellt nätverk för skatterättsforskare.

Bytesbalansunderskott, incitamentsprogram och deflation. Mediernas skatterapportering är till brädden fylld av facktermer, expertuttalanden och börskommentarer. Det påverkar naturligtvis läsarnas/tittarnas/lyssnarnas möjlighet att ta emot och förhålla sig till mottagande av informationen. Men hur kan man förklara att ett land med världens högsta skattetryck samtidigt har mycket hög legitimitet för skatter? För att fördjupa sig i frågan kommer Dino Viscovi och hans kollegor från Växjö universitet att göra kvalitativa attitydunderökningar.

Åsa Hansson och Erik Norrman från Lunds universitet kommenterade inslagen. De lyfte bland annat frågan om de forskningsbehov som påtalades vid det förra skatteseminarieret 2006. Hansson och Norrman visar på behovet av mer ingående forskning kring statens uppgift, beskattning av små företag, skattekonkurrens och skatteforskning relaterad till klimat och miljö.

Kjell-Olof Feldt, Anne-Marie Lindgren, Krister Andersson, Ingemar Hansson och Åsa Hansson reflekterade under eftermiddagen kring hur en ny skattereform skulle kunna komma att te sig. Åsa-Pia Järliden-Bergström och Sven-Olof Lodin kommenterade. Seminariet avrundades med ett estradsamtal med några av skatteutskottets ledamöter. De som deltog var skatteutskottets ordförande Lennart Hedquist (m), Laila Bjurling (s), Marie Engström (v) och Jörgen Johansson (c).

Alla eftermiddagens talare var överens om att det svenska skattesystemet behöver utredas och revideras. Systemet uppfattas av flera som krångligt och svårt att överblicka. Det är också nödvändigt att Sverige får en strategi för att hantera den ökande skattekonkurrensen. Hur, när och under vilka förutsättningar revideringen kan komma att göras är däremot en öppen fråga – skatterätten väcker mer än många andra frågor de politiska blockens grundläggande olikheter.

Den så kallade Box-modellen lyftes fram vid flera tillfällen och väckte intresse. Box-modellen är en värdestegringsmodell för förenklad kapitalinkomstskatt som har presenterats och förordats av Kjell-Olof Feldt och Sven-Olof Lodin. Modellen bygger på ett skattesystem som genomförts i Nederländerna.

Dan Brändström, tidigare VD i Riksbankens Jubileumsfond, avslutade dagen och därmed också sitt uppdrag som ordförande i områdesgruppen för offentlig ekonomi, styrformer och ledarskap.

Anna Sjöstrand
Frilansjournalist

